

RESULTATEN SCOREN PUBLICATIES

EVALUATIE 2008 - 2011

In opdracht van Resultaten Scoren is in 2011 voor de vierde keer onderzoek verricht naar het gebruik van de producten die op initiatief van Resultaten Scoren zijn ontwikkeld en verspreid. Het onderzoek evalueerde door middel van interviews het gebruik van alle producten (handboeken, richtlijnen en protocollen) bij de grote verslavingszorg-instellingen in Nederland.

Methode

De implementatie van Resultaten Scoren-producten is voor het eerst geëvalueerd in 2003, als afsluiting van het destijds vijf jaar durende zorgvernieuwingsproject; daarna in 2005, 2008 en nu in 2011. Doel is steeds het verkrijgen van inzicht in het gebruik van de producten en het in kaart brengen van factoren die implementatie beïnvloeden. Verder is onderzocht welke producten voor herziening in aanmerking komen. Het gebruik van de producten is zowel vergeleken over de jaren, als over de instellingen. Net als de eerdere evaluaties is dit onderzoek uitgevoerd bij tien van de elf grote regionale instellingen voor verslavingszorg. Het onderzoek richt zich op 27 producten: 21 producten die in het 2008-onderzoek geëvalueerd zijn en zes nieuwe producten. Er zijn in totaal 27 interviews afgenomen met de aangewezen contactpersonen voor het onderzoek. Op basis van deze interviews is het gebruik van de producten in kaart gebracht.

Resultaten

Resultaten Scoren heeft succes en dat is nog steeds zo. De meeste producten worden door veel instellingen gebruikt, zoals te zien is in figuur 1. Grofweg zijn de producten in te delen in drie categorieën:

- A producten die breed worden gebruikt door (bijna) alle instellingen. Dit betreft alle *Leefstijltrainingen*, de *Intakemodule en indicatiestelling*, de *richtlijn Detox*, de *richtlijn Dubbele diagnose, dubbele hulp*, de *RIOB*, de *MATE* en *Cannabisbehandeling bij jongeren en jongvolwassenen*.
- B producten die niet of nauwelijks worden gebruikt en die kunnen worden afgeschreven. Dit betreft *Casemanagement voor kinderen van verslaafde ouders*, *Invoering van trajectmatig werken in een complexe omgeving*, *Cliëntprofielen*, en de preventieproducten.
- C producten die door een deel van de instellingen wordt gebruikt, maar door een groter deel niet. Dit betreft de handreiking *Gebruiksruimten in beeld*, de *Crisismodule*, de handreiking *Bemoezorg*, de *richtlijn Gedwongen ontslag*, de module *Nazorg na deeltijd en klinische behandeling*, de *richtlijn Suïcide in de verslavingszorg* en de *richtlijn Intensieve casemanagement*.

Drie van de vijf nieuwe producten zijn nog niet in te delen in deze categorieën, aangezien deze nog te weinig bekendheid genieten (*Middelenafhankelijkheid en depressie* en *Medicamenteuze terugvalpreventie bij alcoholafhankelijkheid*) of te recent ontwikkeld zijn om een uitspraak te doen over de te verwachten toepassing (*richtlijn Vroegsignalering middelenmisbruik of -afhankelijkheid bij jongeren*). Ondanks de brede implementatie zijn er toch belangrijke verschillen tussen instellingen in de toepassing van producten van Resultaten Scoren. Sommige instellingen implementeren bijna alle producten, terwijl andere instellingen slechts een klein aantal gebruikt; dit staat weergegeven in figuur 2.

Conclusies

- Resultaten Scoren levert producten die gebruikt worden en is daarmee effectief en belangrijk voor het behoud van de kwaliteit en uniformiteit in de verslavingszorginstellingen. Het voortzetten van Resultaten Scoren is daarom gerechtvaardigd. De verslavingszorg kan ook in de toekomst haar zorgvernieuwing op niveau houden door de krachten van de wetenschappelijke ontwikkeling en de praktijk gebundeld te houden.
- Van de 27 beschikbare producten zijn enkele zeer populair, en enkele andere helemaal niet, die kunnen beter afgeschreven worden. Een aantal producten kent een gemengde belangstelling – de implementatie verdient nader onderzoek. De houding van de instelling is bij deze laatste categorie vermoedelijk van groot belang.
- De genoemde factoren die het gebruik en de implementatie bevorderen en belemmeren zijn: kenmerken van het product (concreet en volledig of juist te lang en uitgebreid) en de wijze van introductie –als een product geïntroduceerd is met een uitgebreid implementatieplan werkt dat bevorderend (Individuele factoren). Een goede aansluiting bij de huidige werkwijze van een instelling werkt bevorderend (Sociale factoren). Regelmatige trainingen werken bevorderend, net als de beschikbaarheid van de nodige faciliteiten. Steun van het management is tevens een belangrijke factor (Organisatorische factoren). Als de financiën goed geregeld zijn werkt dat bevorderend. Druk van buitenaf om een product te implementeren werkt tevens bevorderend (Maatschappelijke factoren).

Aanbevelingen

- Een aantal producten onder categorie A komt in aanmerking voor herziening. Die worden wel breed gebruikt, maar ook aangepast. Dit geldt met name voor de *Leefstijltrainingen* (inmiddels ruim 10 jaar oud) die al in enkele instellingen, en de *Intakemodule en indicatiestelling*, die, onder

andere door de introductie van de MATE, vrijwel overal aangepast zijn.

- De producten uit categorie B worden niet tot nauwelijks gebruikt en kunnen worden afgeschreven
- Producten uit categorie C worden door een klein aantal instellingen gebruikt. Sommige van deze producten zullen eveneens afgeschreven kunnen worden. Enkele andere, waaronder bijvoorbeeld de handreiking Bemoeizorg en de richtlijn Gedwongen ontslag komen in aanmerking voor aanpassing, c.q. vernieuwing.
- Het verdient aanbeveling om in een aparte actie de implementatie van producten in categorie C te stimuleren. Het opvallende succes van de implementatie van de Leefstijltrainingen, de RIOB en de MATE is immers vooral te danken aan een actieve, doorlopende ondersteuning. Deze is bij veel andere producten niet beschikbaar geweest.
- De bekendheid van de nieuwe producten moet beter. Enkele zijn slechts minimaal bekend. Resultaten Scoren zou, samen met de instelling die meewerkt aan de totstand-

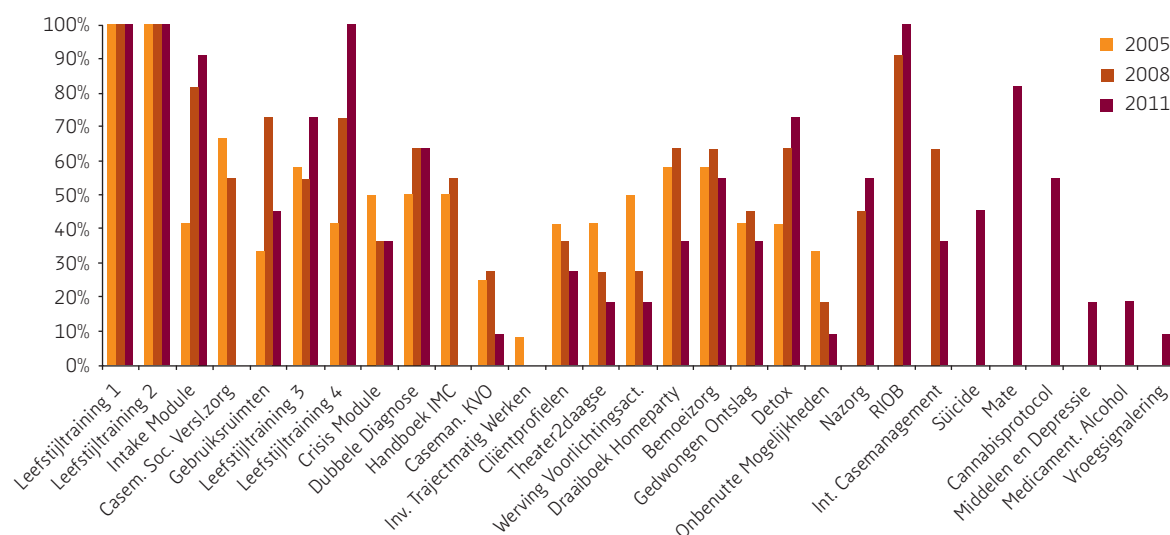
koming van een richtlijn, meer aandacht moeten geven aan het uitdragen van de producten. Nu is de interesse er wel, maar is men onvoldoende op de hoogte.

- Sommige instellingen gebruiken bijna alle producten, terwijl andere instellingen slechts enkele producten gebruiken. Meer uniformiteit bij de instellingen zou wenselijk zijn.
- Het is belangrijk dat de implementatie van producten wordt gesteund door het management en de werkvloer binnen de instelling. Er moet voldoende draagvlak voor gevonden worden.

MEER INFORMATIE

drs. M.E. Spits, prof. dr. G.M. Schippers,
Resultaten Scoren scoort resultaten 4,
Evaluatiestudie naar het gebruik van de producten van
Resultaten Scoren 2008-2011
www.resultatenscoren.nl

Figuur 1: Het percentage instellingen dat het product gebruikt (geïmplementeerd, inhoudelijk veranderd of acceptatie, verandering en behoud) in 2005, 2008 en 2011. Producten staan op chronologische volgorde.

Figuur 2: Overzicht percentage gebruikte producten per instelling in 2008 en 2011. Instellingen staan op volgorde van implementatiegraad 2008.

